

סיון תשס"ז

בס"ד

המרגלים, משה, יהשע וכלב פרשת שלח (ע"פ שיעורו של הרב אביחי קצין)

1. במדבר פרק יג

(א) וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:

(ב) שְׁלַח לְךָ אַנְשִׁים וַיֵּתְרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד לְמִטָּה אַבְתָּיו תִּשְׁלַחוּ כָּל נָשִׂיא בְהֵמָּה:

(ג) וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה מִמִּדְבַּר פָּאָרָן עַל פִּי ה' כָּלֶם אַנְשִׁים רֵאשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה:

2. דברים פרק א

(כב) וַתִּקְרְבוּן אֵלַי כָּלְכֶם וַתֹּאמְרוּ נִשְׁלַחְהָ אַנְשִׁים לְפָנֵינוּ וַיַּחְפְּרוּ לָנוּ אֶת הָאָרֶץ וַיָּשֻׁבוּ אֹתָנוּ דַבָּר אֶת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר נֵעַלְהָ בָּהּ וְאֵת הָעָרִים אֲשֶׁר נִבְּא אֵלֵינוּ:

(כג) וַיִּיטַב בְּעֵינֵי הַדָּבָר וַאֲקַח מִכֶּם שְׁנַיִם עֶשְׂרֵת אַנְשִׁים אִישׁ אֶחָד לְשִׁבְט:

(כד) וַיִּפְּנוּ וַיַּעֲלוּ הַהָרָה וַיָּבֵאוּ עֵד נֶחֱל אֲשֶׁכֶּל וַיְרַגְּלוּ אֹתָהּ:

3. רש"י במדבר פרק יג

שלח לך - לדעתך, אני איני מצוה לך, אם תרצה שלח, לפי שבאו ישראל ואמרו (דברים א, כב) נשלחה אנשים לפנינו, כמה שנאמר (שם) ותקרבוני אלי כלכם וגו', ומשה נמלך בשכינה. אמר אני אמרתי להם שהיא טובה, שנאמר (שמות ג, יז) אעלה אתכם מעני מצרים וגו', חייהם שאני נותן להם מקום לטעות בדברי המרגלים למען לא יירשוה:

4. ספורנו עה"ת ספר במדבר פרק יג פסוק א

וידבר ה' אל משה לאמר, שלח לך אנשים. אל תניח שישלחו הם, כמו שאמרו לעשות באמרם נשלחה אנשים לפנינו שמה ישלחו הדיוטות בלתי מכירים שבח הארץ ויספרו בגנותה, באופן שיחשבו ישראל אל ה' תועה, ולא ישובו בתשובה כמו ששבו אחר כך, באמרם חטאנו לה' וזה כי המרגלים ששלח משה, אף על פי שהרשיעו להניא לב העם מחסרון אמונתם באל שדי, מכל מקום הכירו וסיפרו טובת הארץ, באמרם וגם זבת חלב ודבש היא וכן העיד באמרו ויקחו בידם מפרי הארץ ויאמרו טובה הארץ אלא שאמרו שהיא נמנע לכבשה.

5. רש"ר הירש במדבר פרק יג

"יחפרו לנו את הארץ" – כביכול יעלו את הארץ מן המעמקים האפלים של ההסתר ואי הידיעה לאור הבהיר של הידיעה וההכרה. והתכלית המוצהרת של השליחות היתה למצוא את הדרך שיעלו בה אל הארץ. עצם הבקשה הזאת לא היה בה דבר שאיננו הגון. משה עצמו אמר שם: "וייטב בעיני הדבר".

"תור" יכול לציין גם חקירה סובייקטיבית גרידא, החוקר עומד על הסגולות המיוחדות של הדברים ומצרף אותם כסימנים למושג אחד. כאשר ציווה ה' ויתרו את ארץ וגו' כבר שונה והורחב התפקיד של שליחותם. לא הוטל עליהם רק לחפש את הדרך הטובה ביותר לכיבוש הארץ. אלא תפקידם היה להכיר את הארץ עצמה כקרקע להתפתחות עם.

6. יהושע פרק ב

(א) וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון מִן הַשָּׁטִים שְׁנַיִם אַנְשִׁים מִרְגְּלֵי חָרָשׁ לֵאמֹר לְכוּ רְאוּ אֶת הָאָרֶץ וְאֵת יְרִיחוֹ וַיֵּלְכוּ וַיָּבֵאוּ בֵּית אִשָּׁה זֹנָה וְשָׂמָה רְחֵב וַיִּשְׁכְּבוּ שָׁמָּה:

(ב) וַיֹּאמֶר לְמַלְךְ יְרִיחוֹ לֵאמֹר הִנֵּה אַנְשִׁים בָּאוּ הֵנָּה הַלַּיְלָה מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַחְפֹּר אֶת הָאָרֶץ:

(ג) וַיִּשְׁלַח מַלְךְ יְרִיחוֹ אֶל רְחֵב לֵאמֹר הוֹצִיֵא אֵלַי הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֵלַיךְ אֲשֶׁר בָּאוּ לְבִיתְךָ כִּי לַחְפֹּר אֶת כָּל הָאָרֶץ בָּאוּ:

(ד) וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וַתַּצְפֵּנוּ וַתֹּאמֶר כֵּן בָּאוּ אֵלַי הָאֲנָשִׁים וְלֹא יָדַעְתִּי מֵאִין הֵמָּה:

(ה) וַיְהִי הַשָּׁעַר לְסָגוֹר בַּחֲשֵׁךְ וְהָאֲנָשִׁים יָצְאוּ לֹא יָדַעְתִּי אָנֹכִי הֵלְכוּ הָאֲנָשִׁים רִדְפוּ מֵהָר אַחֲרֵיהֶם כִּי תִשְׁיָגוּם:

(ו) וְהָיָה הַעֲלָתָם הַגָּהָה וַתִּטְמְנֶם בְּפִשְׁתֵּי הָעֵץ הָעֲרֻכּוֹת לֵה עַל הַגָּג:

(ז) וְהָאֲנָשִׁים רִדְפוּ אַחֲרֵיהֶם דֶּרֶךְ הַיַּרְדֵּן עַל הַמַּעְבְּרוֹת וַהֲשִׁיעַר סָגְרוּ אַחֲרַי כַּאֲשֶׁר יָצְאוּ הַרְדָּפִים אַחֲרֵיהֶם:

(ח) וְהֵמָּה טָרְסוּ וַיִּשְׁכְּבוּ וְהָיָה עֲלֵתָה עֲלֵיהֶם עַל הַגָּג:

(ט) וַתֹּאמֶר אֶל הָאֲנָשִׁים יָדַעְתִּי כִּי נִתְּן ה' לְכֶם אֶת הָאָרֶץ וְכִי נִפְלְאָה אֵימַתְכֶם עָלֵינוּ וְכִי נִמְגְּוָה כָּל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם:

(י) כִּי שָׁמַעְנוּ אֶת אֲשֶׁר הוֹדִיֵּשׁ ה' אֶת מִי יָם סוּף מִפְּנֵיכֶם בְּצִאתְכֶם מִמִּצְרָיִם וְאֲשֶׁר עָשִׂיתֶם לְשִׁנֵי מַלְכֵי הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן לְסִיחוֹ וְלַעֲלוֹ אֲשֶׁר הִחַרְמַתֶּם אוֹתָם:

(יא) וַנִּשְׁמַע וַיִּמַּס לְבָבֵנו וְלֹא קָמָה עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ מִפְּנֵיכֶם כִּי ה' אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהֵים בְּשָׂמִים מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת:

7. במדבר פרק יג

(טז) אלה שמות האנשים אשר שלח משה לתור את הארץ ויקרא משה להושע בן נון והושע:
 (יז) וישלח אתם משה לתור את ארץ כנען ויאמר אליהם עלו זה בנגב ועליתם את ההר:
 (יח) וראיתם את הארץ מה הוא ואת העם הישב עליה החזק הוא הרפה המעט הוא אם רב:
 (יט) ומה הארץ אשר הוא יושב בה הטובה הוא אם רעה ומה הערים אשר הוא יושב בהנה הבמחנים אם במבצרים:
 (כ) ומה הארץ השמנה הוא אם רזה היש בה עץ אם אין והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ והימים ימי בכורי ענבים:
 (כא) ויעלו ויתרו את הארץ ממדבר צן עד רחב לבא חמת:
 (כב) ויעלו בנגב ויבאו עד חברון ושם אחימן ששי ותלמי ילידי הענק וחברון שבע שנים נבנתה לפני צען מצרים:
 (כג) ויבאו עד נחל אשכול ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד וישאֵהו במוט בשנים ומן הרמנים ומן התאנים:
 (כד) למקום ההוא קרא נחל אשכול על אדות האשכול אשר כרתו משם בני ישראל:
 (כה) וישבו מתור הארץ מקץ ארבעים יום:
 (כו) וילכו ויבאו אל משה ואל אהרן ואל כל עדת בני ישראל אל מדבר פארן קדשה וישבו אותם דבר ואת כל העדה ויראום את פרי הארץ:
 (כז) ויספרו לו ויאמרו באנו אל הארץ אשר שלחתנו וגם זבת חלב ודבש הוא וזה פריה:
 (כח) אפס כי עז העם הישב בארץ והערים בצורות גדלת מאד וגם ילדי הענק ראינו שם:
 (כט) עמלק יושב בארץ הנגב והחתי והיבوسی והאמרי יושב בהר והכנעני יושב על הגם ועל יד הירדן:
 (ל) ויהס כלב את העם אל משה ויאמר עלה נעלה וירשנו אתה כי יכול נוכל לה:
 (לא) והאנשים אשר עלו עמו אמרו לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו:
 (לב) ויוציאו דבת הארץ אשר תרו אותה אל בני ישראל לאמר הארץ אשר עברנו בה לתור אתה ארץ אכלת יושביה הוא וכל העם אשר ראינו בתוכה אנשי מדות:
 (לג) ושם ראינו את הנפילים ונחיה בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם:

8. במדבר פרק טו

(לח) דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת:
 (לט) והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם ולא תתרו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם:

9. במדבר פרק יז

(כט) במדבר הזה יפלו פגריכם וכל פקדיכם לכל מספרכם מן עשרים שנה ומעלה אשר הלינתם עלי:
 (ל) אם אתם תבאו אל הארץ אשר נשאתי את ידי לשכן אתכם בה כי אם כלב בן יפנה והושע בן נון:
 (לא) וטפכם אשר אמרתם לבו יהיה והביאתי אתם וידעו את הארץ אשר מאסתם בה:
 (לב) ופגריכם אתם יפלו במדבר הזה:
 (לג) ובניכם יהיו רעים במדבר ארבעים שנה ונשארו את זנותיכם עד תם פגריכם במדבר:

10. רמב"ן במדבר פרק יג

וגם זבת חלב ודבש הוא - בעבור שצוה אותם לראות השמנה היא אם רזה, השיבו לו כי היא שמנה וגם זבת חלב ודבש היא, ועל שאלתו היש בה עץ אם אין, השיבו לו "וזה פריה", כי כן צוה אותם להראות. והנה בכל זה אמרו אמת והשיבו על מה שנצטוו.

והיה להם לאמר שהעם היושב עליה עז והערים בצורות, כי יש להם להשיב אמרי אמת לשולחם, כי כן צוה אותם החזק הוא הרפה הבמחנים אם במבצרים, אבל רשעם במלת "אפס", שהיא מורה על דבר אפס ונמנע מן האדם שאי אפשר בשום ענין, כלשון האפס לנצח חסדו (תהלים עז ט), ואין עוד אפס אלהים (ישעיה מה יד). והנה אמרו לו, הארץ שמנה וגם זבת חלב ודבש והפרי טוב, אבל אי אפשר לבא אליהם כי עז העם והערים בצורות גדולות מאד וגם ילידי הענק ראינו שם:

11. במדבר פרק יג

(כ) ומה הארץ השמנה הוא אם רזה היש בה עץ אם אין והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ והימים ימי בכורי ענבים:
 (כז) ויספרו לו ויאמרו באנו אל הארץ אשר שלחתנו וגם זבת חלב ודבש הוא וזה פריה:

12. דברים פרק כו

(א) והיה כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלהיך נתן לך נחלה וירשתה וישבת בה:
 (ב) ולקחת מראשית כל פרי האדמה אשר תביא מארצך

...הנדתי היום לה' אלהיך כי באתי אל הארץ אשר נשבע ה' לאבותינו לתת לנו:

(ט) ויבאנו אל המקום הזה וניתן לנו את הארץ הזאת ארץ זבת חלב ודבש:

(י) ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתתה לי ה' והנחתו לפני ה' אלהיך והשתחווית לפני ה' אלהיך:

13. רש"י במדבר פרק יג פסוק כג

לפי שכל עצמם להוציא דבה נתכוונו, כשם שפריה משונה כך עמה משונה.

14. משנה מסכת ביכורים פרק ג

[א] כיצד מפרישין הבכורים יורד אדם בתוך שדהו ורואה תאנה שבכרה אשכול שביכר רמון שביכר קושרו בגמי ואומר הרי אלו בכורים ורבי שמעון אומר אף על פי כן חוזר וקורא אותם בכורים מאחר שיתלשו מן הקרקע:

15. במדבר פרק יג

(כג) ויבאו עד נחל אשכול ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד וישאֵהו במוט בשנים ומן הרמנים ומן התאנים:

16. במדבר פרק יא

(כו) וַיִּשְׁאַרוּ שְׁנֵי אֲנָשִׁים בְּמַחְנֵה שֵׁם הָאֶחָד אֶלְדָּד וְשֵׁם הַשֵּׁנִי מִיָּדָד וַתִּנַּח עֲלֵיהֶם הַרוּחַ וְהִמָּה בְּכַתְּבִים וְלֹא יָצְאוּ הָאֶהָלָה וַיִּתְנַבְּאוּ בְּמַחְנֵה:

(כז) וַיִּכְרַךְ הַנֶּעֱרַר וַיִּגַּד לְמֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֶלְדָּד וּמִיָּדָד מִתְנַבְּאִים בְּמַחְנֵה:

(כח) וַיַּעַן יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון מִשְׁרַת מֹשֶׁה מִבְּחֵרָיו וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי מֹשֶׁה פְּלֹאֵם:

17. רש"י במדבר פרק יא

כלאם - הטל עליהם צרכי צבור והם כלים מאליהם. דבר אחר תנס אל בית הכלא, לפי שהיו מתנבאים משה מת

ויהושע מכניס את ישראל לארץ:

18. במדבר פרק יב

(א) וַתְּדַבֵּר מֵרִים וְאַהֲרֹן בְּמֹשֶׁה עַל אֲדֹת הָאִשָּׁה הַכַּשִּׁית אֲשֶׁר לָקַח כִּי אִשָּׁה כַּשִּׁית לָקַח:

(ב) וַיֹּאמְרוּ הָרֶק אַךְ בְּמֹשֶׁה דָּבַר ה' הֲלֹא גַם בְּנוֹ דָּבַר וַיִּשְׁמַע ה':

(ג) וְהָאִישׁ מֹשֶׁה <ענו> עָנִיו מֵאֵד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה: ס

(ד) וַיֹּאמֶר ה' פְּתָאֵם אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן וְאֶל מֵרִים צְאוּ שְׁלֹשְׁתֵּכֶם אֶל אֶהָל מוֹעֵד וַיִּצְאוּ שְׁלֹשְׁתָּם:

(ה) וַיֵּרָד ה' בְּעַמּוּד עָנָן וַיַּעֲמֵד פֶּתַח הָאֶהָל וַיִּקְרָא אֶהֲרֹן וּמֵרִים וַיִּצְאוּ שְׁנֵיהֶם:

(ו) וַיֹּאמֶר שְׁמַעוּ נָא דְבָרֵי אִם יִהְיֶה נְבִיאֵכֶם ה' בְּמִרְאָה אֱלֹוֹ אֲתֹנְדַע בְּחִלּוֹם אֲדַבֵּר בּוֹ:

(ז) לֹא כֵן עֲבָדֵי מֹשֶׁה בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא:

(ח) פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ וּמִרְאָה וְלֹא בְּחִידָת וַתִּמְנַת ה' יָבִיט וּמִדּוּעַ לֹא יִרְאֲתֶם לְדָבַר עֲבָדֵי בְּמֹשֶׁה:

(ט) וַיַּחַר אֶף ה' בָּם וַיִּלְךְ:

19. במדבר פרק יג

(ל) וַיְהִי סָבִיב אֶת הָעָם אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר עֲלֵה נַעֲלָה וַיִּרְשְׁנוּ אֶתְּהָ כִּי יָכוֹל נוֹכַל לָהּ:

20. רש"י במדבר פרק יג

ויהס כלב - השתיק את כולם:

אל משה - לשמוע מה שידבר במשה. צווח ואמר וכי זו בלבד עשה לנו בן עמרם. השומע היה סבור שבא לספר בגנותו, מתוך שהיה בלבם על משה בשביל דברי המרגלים. שתקו כולם לשמוע גנותו, אמר והלא קרע לנו את הים והוריד לנו את המן והגזיז לנו את השליו:

21. יהושע פרק ג

(ט) וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גִּשּׁוּ הַנָּה וְשָׁמַעוּ אֶת דְּבָרֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

(י) וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ בְּזֹאת תִּדְעוּן כִּי אֵל חַי בְּקִרְבְּכֶם וְהוֹרֵשׁ יוֹרֵשׁ מִפְּנִיכֶם אֶת הַכְּנַעֲנִי וְאֶת הַחִתִּי וְאֶת הַחִוִּי וְאֶת הַפְּרִזִּי וְאֶת הַגְּרִגִּשִׁי וְהָאֱמֹרִי וְהַיְבוּסִי:

22. משך חכמה על במדבר פרק יג פסוק ל

ויהס כלב את העם אל משה עלה נעלה כו' - הענין, דהמה היו מתפחדים, מפני ששמעו מאלדד ומיידד מתנבאים משה מת יהושע מכניס (לעיל יא, כח ברש"י, סנהדרין יז), וראו כי משה לא מיחה בהם ולא גער עליהם, וא"כ להכנס בארץ מבצר ולהלחם עם עמלק, אשר כבר נכשלו בו, ועם ענקים, בלא משה הלא יפלו כולם לפי חרב, ולכן השתיק כלב את העם, במה שיחסו את כל המופתים אל משה, כי אדרבא גדולת משה תלוי בכס, שכל זמן שהיו במדבר לא נתיחד הדבור למשה (מכלתא בא ח), ולכן אמר עלה נעלה בעצמנו בלא משה, כי אין משה סבה אצל השם להנהיגה הנסית, רק האומה הישראלית בעצמה היא ראויה להשגחה האלקית הפרטיית, וזה כי יכול נוכל לה. והוא שאמר ויהס כלב את העם במה שמיחסים הכל אל משה, זה לא תדברו ולא יעלה על לבכם כי רק במשה תלוי הנצחון והנסים, לא כן, רק עלה נעלה כו'.

וזה שאמר יהושע ג' ויאמר כו' בזאת תדעונו כי א' חי בקרבכם, פירוש, שלא תדמו כי משה היה בקרבכם והוא עשה את כל הגדולות, רק כי האלקים, אשר הוא חי תמיד, ולא משה שכבר מת, וד' חי לעולמי עד ויכול להוריש מפניכם כו'.

23. רש"י במדבר פרק יג

ויקרא משה להושע וגו' - התפלל עליו יה יושיעך מעצת מרגלים:

24. גור אריה במדבר פרק יג פסוק טז

התפלל עליו. דאם [לא] כן, מה ענין זה לכאן. ואם תאמר, למה התפלל על יהושע יותר משהתפלל על כלב, ולא קשיא, דגנאי גדול יש לאדם שתלמידו אינו כהוגן, שיאמרו אלמלא שלמד כך מרבו לא היה עושה מעשים האלו. וכן בפרק היה קורא (ברכות יז ע"ב) "ברחובותינו אין פרץ ואין צווחה" (ר' תהלים קמד, יד) 'שלא יהא בינינו בן או תלמיד שמקדיח תבשילו ברבים':

25. במדבר פרק יג

(כו) וַיִּסְפְּרוּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ בְּאֵנוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתֶּנוּ וְגַם זָבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ הוּא וְזֶה פְּרִיָּהּ:

(כח) אֶפֶס כִּי עַז הָעָם הַיֹּשֵׁב בְּאָרֶץ וְהָעֲרִים בְּצִרּוֹת גְּדֹלֹת מְאֹד וְגַם יִלְדֵי הָעֵנֶק רְאִינוּ שָׁם:

(כט) עֲמַלְק יוֹשֵׁב בְּאָרֶץ הַנֶּגֶב וְהַחִתִּי וְהַיְבוּסִי וְהָאֱמֹרִי יוֹשֵׁב בְּהָר וְהַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב עַל הַיָּם וְעַל יַד הַיַּרְדֵּן:

26. משך חכמה במדבר פרק יג פסוק טז

(טז) ויקרא משה להושע בן נון יהושע - יה יושיעך מעצת מרגלים (סוטה לד:).

פירוש, דהעם יראו אחרי מלחמת עמלק ממנו וכיו"ב, ולזה אמרו המרגלים עמלק יושב בארץ הנגב כו', ולזה ירא משה אם ישמעו מהלוחם מלחמת עמלק, כי הוא הנלחם עם עמלק (ס"פ בשלח), אם הוא ירפה ידי העם, הלא תאבד תקוה מנהם. ופשוט.

27. שמות פרק לג

וְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה פְּנִים אֶל פְּנִים כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְשָׁב אֶל הַמַּחֲנֶה וּמְשַׁרְתּוֹ יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נּוּן נָעַר לֹא יִמִּישׁ מִתּוֹךְ הָאֵהָל:

28. רש"י במדבר פרק יג

ויבא עד חברון - **כלב לבדו הלך שם ונשתטח על קברי אבות, שלא יהא ניסת לחבריו להיות בעצתם**, וכן הוא אומר (דברים א, לו) ולו אתן את הארץ אשר דרך בה, וכתוב (שופטים א, כ) ויתנו לכלב את חברון:

29. במדבר פרק יד

(כא) וְאוֹלָם חֵי אֲנִי וַיִּמְלֵא כְבוֹד ה' אֶת כָּל הָאָרֶץ:

(כב) כִּי כָל הָאֲנָשִׁים הָרְאִים אֶת כְּבֹדֵי וְאֶת אֹתוֹתֵי אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּמִצְרָיִם וּבַמִּדְבָּר וַיִּנְסוּ אֹתִי זֶה עָשָׂר פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי:

(כג) אִם יֵרָאוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָם וְכָל מְנַאֲצֵי לֹא יִרְאוּהָ:

(כד) **ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו** וַיִּמְלֵא אַחֲרָי וַהֲבִיאֹתִיו אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר בָּא שָׁמָּה וְזָרְעוּ יוֹרְשָׁנָה:

(כה) וְהַעֲמַלְקִי וְהַכְּנַעֲנִי יוֹשְׁבֵי בְּעֵמֶק מְחָר פָּנּוּ וַיִּסְעוּ לָכֶם הַמִּדְבָּר דֶּרֶךְ יָם סוּף:

30. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף יט עמוד ב

רבי יוחנן אמר: מהכא + דברי הימים א' ד' + ואשתו היהודית ילדה את ירד אביגדור וגו', ואלה בני בתיה בת פרעה אשר לקח (לו) מרד. **מרד זה כלב**, ולמה נקרא שמו מרד - **שמרד בעצת מרגלים**.

31. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף יג עמוד א

רבי שמעון בן פזי כי הוה פתח בדברי הימים אמר הכי: כל דבריך אחד הם, ואנו יודעין לדורשן. + דברי הימים א' ד' + ואשתו היהודיה ילדה את ירד אבי גדור ואת חבר אבי שוכו ואת יקותיאל אבי זנוח ואלה בני בתיה **בת פרעה אשר לקח מרד**. אמאי קרי לה יהדיה - על שום שכפרה בעבודה זרה, דכתיב + שמות ב' + ותרד בת פרעה לרחוץ על היאור, ואמר רבי יוחנן: שירדה לרחוץ מגילולי בית אביה. ילדה? והא רבויי רביתה! - לומר לך שכל המגדל יתום ויתומה בתוך ביתו מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו. ירד - זה משה, ולמה נקרא שמו ירד - שירד להם לישראל מן בימיו. גדור - שגדר פרוצותיהן של ישראל, חבר - שחיבר את ישראל לאביהן שבשמים. סוכו - שנעשה להם לישראל כסוכה. יקותיאל - שקוו ישראל לאל בימיו. זנוח - שהזניח עוונותיהן של ישראל. אבי אבי אבי - אב בתורה, אב בחכמה, אב בנביאות. ואלה בני בתיה... אשר לקח מרד, וכי מרד שמו? **והלא כלב שמו!** - אמר הקדוש ברוך הוא: **יבא כלב שמרד בעצת מרגלים**, וישא את בת פרעה שמרדה בגלולי בית אביה.

32. יהושע פרק יד

(ו) וַיִּגְשׁוּ בְנֵי יְהוּדָה אֶל יְהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו **כָּל בֶּן יִפְנֶה הַקְּנִזִּי אֶתְּהָ דְעַתָּה אֶת הַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' אֶל מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים עַל אֹתוֹתֵי וְעַל אֲדוֹתָיִךְ בְּקִדְשׁ בְּרַנֵּעַ:**

(ז) **בֶּן אַרְבָּעִים שָׁנָה אֲנִכִּי בְּשִׁלַח מֹשֶׁה עֶבֶד ה'** אֶתִּי מִקְדֵשׁ בְּרַנֵּעַ לְרַגֵּל אֶת הָאָרֶץ וְאָשַׁב אִתּוֹ דְּבַר כַּאֲשֶׁר עִם לִבִּי:

(ח) וְאֲחִי אֲשֶׁר עָלוּ עִמִּי הִמְסִיו אֶת לֵב הָעָם וְאֲנִכִּי מִלֵּאֲתֵי אַחֲרֵי ה' אֱלֹהֵי:

(ט) וַיִּשָּׁבַע מֹשֶׁה בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר אִם לֹא הָאָרֶץ אֲשֶׁר דָּרַכְתָּ נְגַלְךָ בָּהּ לֵךְ תִּהְיֶה לְנַחֲלָה וּלְבָנֶיךָ עַד עוֹלָם כִּי מִלֵּאֲתֵי אַחֲרֵי ה' אֱלֹהֵי:

(י) וְעַתָּה הִנֵּה הַחִיָּה ה' **אוֹתִי כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר זֶה אַרְבָּעִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה מֵאָז דִּבֶּר ה' אֶת הַדְּבָר הַזֶּה אֶל מֹשֶׁה אֲשֶׁר הִלַּךְ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר וְעַתָּה הִנֵּה אֲנִכִּי הַיּוֹם בֶּן חָמֵשׁ וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה:**

(יא) עוֹדֵנִי הַיּוֹם חֶזֶק כַּאֲשֶׁר בַּיּוֹם שִׁלַּח אֹתִי מֹשֶׁה **כִּכְחֵי אִזּוּ וּכְכְחֵי עַתָּה לְמַלְחָמָה וּלְצִאת וּלְבֹא:**

(יב) וְעַתָּה תִּנְהַל לִי אֶת הַחֶרֶץ הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אֶתְּהָ שְׁמַעְתָּ בַּיּוֹם הַהוּא כִּי עֲנַקְתָּ שָׁם וְעָרִים גְּדוֹלוֹת בְּצִרּוֹת אוֹלֵי ה' אוֹתִי וְהוֹרְשִׁיתִם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה':

(יג) וַיַּבְרַכְהוּ יְהוֹשֻׁעַ וַיִּתֵּן אֶת חֲבֵרוֹן לְכָלֵב בֶּן יִפְנֶה לְנַחֲלָה:

33. דברים פרק לא

(א) וַיִּלַּךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל:

(ב) וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם **בֶּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אֲנִכִּי הַיּוֹם לֹא אוֹכַל עוֹד לְצִאת וּלְבֹא** וַיִּדְוֶד אֶמַר אֵלַי לֹא תַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה:

34. במדבר פרק כז

(טו) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל ה' לֵאמֹר:

(טז) וַיִּקְדֵּה ה' אֱלֹהֵי הַרוּחֹת לְכָל בָּשָׂר אִישׁ עַל הַעֲדָה:

(יז) אֲשֶׁר יֵצֵא לְפָנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֵא לְפָנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וְאֲשֶׁר יָבִיאֵם וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת ה' כִּצְאוֹן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רֵעָה:

(יח) וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה קַח לְךָ אֶת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נּוּן אִישׁ אֲשֶׁר רִוַח בּוֹ וְסַמַּכְתָּ אֶת יָדְךָ עָלָיו:

35. רש"י במדבר פרק כז פסוק טז

אלהי הרוחות - למה נאמר, אמר לפניו רבש"ע גלוי וידוע לפניך דעתו של כל אחד ואחד ואינן דומין זה לזה, **מנה עליהם מנהיג שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו:**

אשר רוח בו - כאשר שאלת שיוכל להלוך כנגד רוחו של כל אחד ואחד:

36. במדבר פרק יד

(כט) **בַּמִּדְבָּר הַזֶּה יִפְלוּ פְּגָרֵיכֶם וְכָל פְּקֻדֵיכֶם לְכָל מִסְפָּרְכֶם מִבְּנֵי עֲשָׂרִים שָׁנָה וְנִמְעַלְהָ אֲשֶׁר הִלִּינְתֶם עָלַי:**

(ל) אִם אֶתֶם תִּבְאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁאַתִּי אֶת יָדִי לְשַׁכֵּן אֶתְכֶם בָּהּ כִּי אִם **כָּלֵב בֶּן יִפְנֶה וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נּוּן:**